

Een kleine biografie van Isidore Egelmeers

Isidore EGELMEERS werd geboren in Terhagen op 12 juli 1929 in het café van zijn grootmoeder “Nette Van de Pol”, op de hoek van de Nieuwstraat en de Crequilei. Op dezelfde dag zag ook Denise, dochter in de familie (Jan Baptist) Victor Lamberts – Emilie Swenden, het levenslicht; met deze kunstenares was hij - naar verluidt - later in het leven bevriend.

Zijn ouders waren Karel (Charel) Egelmeers en Paulina De Cock. Zij woonden aan de Crequilei nr.30. Paulien diende in haar jonge jaren als dienstmeid in de stad Antwerpen. Later werkten beide ouders als steenbewerker in de gelagen van Terhagen.

De jonge Isidore was een leerling in de gemeentelijke lagere jongensschool aan de Kamiel Huysmansstraat, waar “Jupiter” (Ernest Van Gysel, n.v.d.r.) hoofdonderwijzer was. Hij ging voor het middelbaar onderwijs eerst naar het Koninklijk Atheneum te Boom en daarna naar het Atheneum Pitzemburg te Mechelen. Uit de informatie van Pitzemburg blijkt dat hij deze school verliet op 15 juli 1947, na het vierde jaar middelbaar onderwijs. In beide scholen was hij dus weinig succesvol.

Een beeld van de Nieuwstraat, tussen Terhagen en Rumst, vóór 1970

Walter Van Opstal, SP - collega in de gemeenteraad, legt er de nadruk op dat schoolse resultaten alleen niet bepalend zijn voor een succesrijke carrière. Trouwens, volgens zijn boezemvriend en collega - gemeenteraadslid Willy De Herdt (BSP), volgde Egelmeers nadien lessen aan de “Chambre” te Antwerpen. (n.v.d.r. Wellicht gaat het om de Belgische kamer voor Rekenplichtigen, gesticht in 1935.)

Willy De Herdt, boezemvriend en collega in de gemeenteraad van 1977 tot 1989

Op 6 februari 1954 huwde Egelmeers met Henriette Stephania (“Fanny”) Verlinden, de dochter van Nicolas Verlinden, burgemeester van Terhagen van 1947 tot 1971. In het gemeentehuis van Terhagen trad schepen C. Van Linden op als ambtenaar van de burgerlijke stand. Samen met de bruidegom en de bruid tekenden de ouders van de bruidegom en de getuigen Frans Egelmeers, 44 jaar oud, steenbewerker uit Terhagen en oom van de bruidegom en Petrus Ruysch, 59 jaar oud, steenbewerker uit Rumst, oom van de bruid.

Egelmeers werkte eerst als bediende en dan als diensthoofd bij een Verlofkas in Brussel. Daarna werd hij aangesteld, via politieke bemiddeling, bij het toenmalige Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid, opgericht bij Koninklijk Besluit van 27 januari 1959. Dit ministerie omvat onder meer de Dienst van de collectieve arbeidsbetrekkingen. Hij werd er sociaal bemiddelaar. Toen Louis Major minister van Arbeid en Tewerkstelling werd in een regering van eerste minister Gaston Eyskens (CVP) was Egelmeers eerst kabinetssecretaris (1968 – 1969) en daarna adjunct – kabinetschef (1972 – 1973). Diens opvolger, minister Ernest Glinne (PS) ergerde zich in 1973 aan de tussenkomst van Egelmeers bij de bespreking van het (September -) Decreet van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap en verleende hem daarom (eervol) ontslag.

Op 11 juni 1971 werd hij benoemd tot officier in de Orde van Leopold II.

In de gemeentelijke politiek in Terhagen en burgemeester van Terhagen

Egelmeers werd als overtuigd socialist lid van de BSP (Belgische Socialistische Partij, 1942 tot 1978). In zijn geboortedorp Terhagen werd hij in 1959 voorzitter van de C.O.O. (Commissie van Openbare Onderstand, de voorloper van het OCMW). Hij bleef dat gedurende twee gemeentelijke bestuursperiodes, nl. van 1959 tot 1965 en van 1965 tot 1970. Zelf omschreef hij dit als zijn mooiste mandaat.

In 1970 waren er opnieuw gemeenteraadsverkiezingen. Voor de BSP werd een lijst opgesteld waarop Verlinden, uitredend burgemeester sinds Wereldoorlog II, buiten de poll werd aangeduid als lijsttrekker. Egelmeers werd als eerste gepolld en kreeg dus de tweede plaats toegewezen. Maar op 24 september 1970 stierf onverwachts Fanny waardoor de onverenigbaarheid tussen schoonvader en schoonzoon ophield te bestaan. Volgens een goede bron zei Egelmeers toen in volle vergadering tot zijn (gewezen) schoonvader: "Nu is er voor mij geen probleem meer om burgemeester te worden".

Het graf van Fanny op het erepark van de gemeentelijke begraafplaats in Terhagen

Bij de verkiezingen in 1970 haalde de BSP weer de volstrekte meerderheid met 8 zetels tegen 5 voor de CVP. Zowel Verlinden als Isidoor Egelmeers werden gekozen als gemeenteraadslid.

Nicolas Verlinden nam, “na familiaal overleg“, ontslag als burgemeester en gemeenteraadslid per 20 januari 1971. Op die dag trad Egelmeers aan als nieuwe burgemeester van Terhagen. Hij bleef in die functie tot einde 1976. In zijn college werden I. Rypens en J. Wauters schepen.

In zijn essay “Rode Aarde“ (p. 55) omschreef hij de rol van het college van B & S als volgt: **“Met een all – round burgemeester, altijd wakker en overal aanwezig, was er over de schepenen in de gazetten niet veel te schrijven, behalve dat zij naast de burgemeester mochten staan en applaudisseren. In achtenswaardige bestuurscolleges was dat toch de regel.** Maar ja, de tijden veranderden, de gewoontes ook”.

Als burgemeester, maar ook in zijn latere jaren in de oppositie, streefde Egelmeers twee doelstellingen na:

- a) de ontwikkeling van nieuwe grote industrieterreinen voor tewerkstelling in eigen streek
- b) een grootschalig programma voor woningbouw.

Tijdens de legislatuur 1971 – 1976 besliste het BSP – gemeentebestuur grote appartementsgebouwen aan de Uitbreidingsstraat te laten bouwen door de sociale bouwmaatschappij Boom – Terhagen (nu Goed Wonen.Rupelstreek). Er werden drie appartementsgebouwen gepland, elk met 52 flats. De eerste twee gebouwen, in Terhagen in de volksmond “de blokken“ genoemd, waren in 1979 klaar. Deze appartementsgebouwen werden in 2001-2002 gerenoveerd en in 2013–2017 werden de technische installaties vernieuwd. Deze flats blijven in Terhagen een geliefde plek om te wonen, o.m. omwille van het mooie uitzicht op de Rupel. Het derde gebouw werd omstreeks 1986–1987 geschrapt en vervangen door 12 eengezinswoningen. Dat paste allicht beter in de visie van Frans Bruynseels en Jozef Corremans, CVP-burgemeester en CVP-schepen van de nieuwe gemeente Rumst en ook bestuurder in de bouwmaatschappij. Daardoor kon de breuk met het SP - verleden (met grootschalige appartementsbouw) in het straatbeeld duidelijk in de verf gezet worden.

Tijdens zijn burgemeesterschap maakte Egelmeers met de medewerking van een studie bureau een BPA (een bijzonder plan van aanleg) voor de ontwikkeling van Terhagen – noord. Daarin werd de bouw voorzien van een groot aantal nieuwe woningen. Het (prachtig getekende) plan kreeg tegenstand van een kabinetsmedewerker in Brussel die vroeg “of die gemeente een stad wilde worden”? “De domme kloot, waarschijnlijk bij gebrek aan gewicht omhoog gevallen, wist niet eens dat een bevolkingsaan groei met enkele duizenden inwoners reëel was ...” (Rode Aarde, p 89 - 90). Het plan verdween na de fusie in het archief.

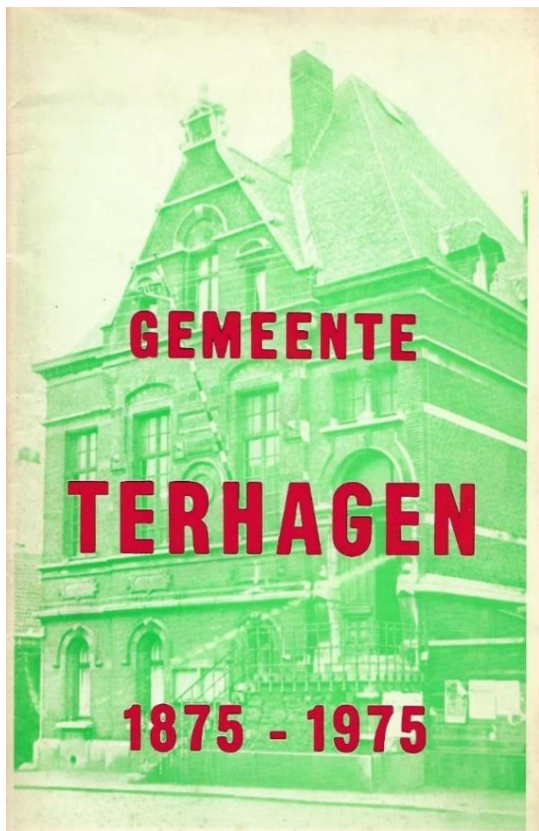
Toen, en later, verwees Egelmeers andere doelstellingen zoals de ontwikkeling van natuurgebieden en toerisme als dwaze dromerijen naar de prullenmand.

Anders verging het met de plannen voor een sporthal in den Beemd. De gemeenteraad keurde de plannen voor de bouw van een splinternieuw sportcomplex goed. Hoewel de oppositie argumenteerde dat Terhagen de bouw van een dergelijk groots

sportcomplex niet kon betalen werden de werken toch gegund. Nog in 1975 werd de kleedkamers voor de voetbalterreinen gebouwd door de PVBA Herremans uit Niel. Ze werden in 1976, nog vóór de verkiezingen, ingehuldigd.

Ook de werken aan de sporthal op dezelfde locatie werden nog door het college van burgemeester en schepenen van Terhagen gegund. Die werken namen wel meer tijd in beslag. De sporthal, met de plaatselijke naam “Uitgedekt Schoor “, werd eerst in september 1979 door het volgende gemeentebestuur in gebruik genomen. Dat gebeurde “in mineur“. Want ook de aflossing van de lening was een opdracht voor de nieuwe fusiegemeente Rumst.

Zoals elke burgemeester in de 20^e eeuw had ook Isidore Egelmeers aandacht voor de culturele uitstraling van zijn gemeente. Zo zorgde hij voor de plaatsing van het beeld “Eeuwigheid“, een metaalsculptuur van de bekende kunstenaar Remy Cornelissen op de gemeentelijke begraafplaats in Terhagen.

Brochure tot herdenking van het eeuwfeest van Terhagen

Eeuwigheid – Begraafplaats Terhagen

In 1975 organiseerde het gemeentebestuur van Terhagen “Herdenkingsfeesten“ naar aanleiding van het 100-jarig bestaan van de gemeente. In de brochure die de gemeente bij die gelegenheid uitgaf en verdeelde onder alle inwoners schreef I. Egelmeers, burgemeester, het volgende: “De Terhagenaren zijn zoals ze zich tonen: eenvoudig, bewustvol, genietend en meevoelend”.

Stichter van het museum Rupelklei

Isidore Egelmeers nam, als burgemeester van Terhagen, het initiatief om de VZW "Oudheidkundige Kring Rupelklei" op te richten. Volgens art. 3 van de statuten, gepubliceerd in het BS van 30 augustus 1973 had de VZW tot doel:

"de werktuigen van de plaatselijke nijverheid in onbruik geraakt door de evolutie van de technologie voor vernietiging te vrijwaren door deze tuigen samen te brengen en te onderhouden; de bestaande dokumentatie, fotocopies en foto's in verband met de plaatselijke nijverheid te verzamelen en voor het behoud in te staan; de werktuigen alsmede de dokumentatie en foto's te katalogeren; voor een gepaste beschrijving van de voorwerpen te zorgen; de voormelde voorwerpen onder de beste voorwaarden ten toon te stellen voor de belangstellenden".

Beheerders van de VZW Rupelklei (in de periode 1983 – 1988) in aanwezigheid van Jacques Deyaert, kunstschilder uit Boom die een aantal muurschilderingen in het museum voor zijn rekening nam. Verder (v.l.n.r.) voorzitter Isidore Egelmeers, ondervoorzitter Adelin Leens en de schepenen Jef Corremans en Frans De Herdt

Het is alleen maar fair om vast te stellen dat Egelmeers hier visionair was. Hij beseftte dat de geschiedenis van de ambachtelijke steenbakkerijen in groot gevaar was. Door de industrialisering van de baksteennijverheid vanaf de jaren '70 en nadien door het verdwijnen van tal van kleinere steenbakkerijen dreigde het belangrijkste roerend erfgoed van het verleden van de steenbakkerij-gemeenten aan de Rupel te verdwijnen. Door zijn initiatief werd er langzaam maar zeker aan de opbouw van een collectie gewerkt. Zijn vele contacten, zowel beroepshalve als sociaal bemiddelaar als politiek

in zijn functie van burgemeester eerst, als voorzitter van het museum nadien hebben hem daarbij zeker fel geholpen.

Jan Van Grinderbeek was van 1983 tot 1991 secretaris van de VZW Rupelklei. Hij zegt daarover het volgende: “Isidore Egelmeers was een man van aanzien. Als gewezen burgemeester en als senator genoot hij respect, niet alleen van zijn partijgenoten in Terhagen maar ook van alle leden van de raad van bestuur. Als de voorzitter sprak werd er geluisterd. Tijdens onze gesprekken na de Raad van Bestuur ontpopte hij zich als een aimabele, vriendelijke en behulpzame man“.

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 1994 vormde de (nieuwe) SP onder leiding van Francy Van der Wildt een coalitie met de CVP. Een van de voorwaarden van de SP was dat Isidore Egelmeers geen voorzitter zou blijven van Rupelklei. De SP wou daarbij wel geen zichtbare rol spelen. De gemeenteraad besliste dat de statuten van de gemeentelijke VZW Rupelklei zo aangepast dienden te worden dat de Raad van Bestuur altijd een meerderheid van gemeenteraadsleden telde. Daarop werd schepen Eddy Huyghe belast met de regeling van de werkzaamheden in de eerste algemene vergadering van de VZW in 1995.

Frans De Herdt werd daar aangesteld als nieuwe voorzitter. Egelmeers nam vrijwel onbewogen kennis van de nieuwe machtsverhoudingen. Hij kwam nog één keer terug naar het museum Rupelklei, in 2012, naar aanleiding van de 40e verjaardag van de VZW Rupelklei.

Senator Egelmeers

De eerste verkiezingen na de fusies van gemeenten (en dus ook van Rumst, Reet en Terhagen) vonden plaats op zondag 17 april 1977. Daarop werd de regering

GEEF UW TOEKOMST IN GOEDE HANDEN

Senator **ISIDORE EGELMEERS**

*4de plaats **SP**-senaatslijst*

- **Werklustig, vastberaden en sociaalvoelend**
- **De kenner bij uitstek van Sociale zekerheid en arbeidsverhoudingen**

Tindermans II gevormd. Egelmeers haalde bij de verkiezingen voor de Senaat 864 stemmen. In 1978 en 1981 behaalde hij respectievelijk 1.572 en 2.334 stemmen.

Telkens werd hij werd door de Provincieraad van Antwerpen verkozen als één van de 50 provinciale senatoren. Hij bleef zo lid van de senaat tot 1990. Vanaf 9 januari 1990 werd hij senator in opvolging Jos Wijninckx, die dan uit de nationale politiek stapte.

Egelmeers vervulde in de senaat belangrijke (organisatorische) functies. Zo was hij van 1981 tot 1985 en van 1988 tot 1991 quaestor (die vooral instaat voor het financieel beleid van de senaat), terwijl hij van 1985 tot 1988 ondervoorzitter was. Er werd in de verslagen van de Belgische senaat slechts één wetgevende initiatief van senator

Egelmeers teruggevonden, nl. een voorstel van wet over het statuut van de ploegenarbeid.

Isidore Egelmeers in 1977 na zijn eedaflegging in de Senaat; officiële verwelkoming in Terhagen, in aanwezigheid van zijn ouders en de voorzitter van SP – Reet Walter Van Opstal als spreker

Senator Egelmeers toonde zich wel actief in het stellen van schriftelijke vragen. In de verslagen van de Belgische senaat (vragen en antwoorden) van 29 januari 1985 verscheen de vraag nr 48 van de heer Egelmeers van 3 januari 1985 over het publiceren van uittreksels van collegebeslissingen door derden. Egelmeers vermeldde niet dat het hem ging om (bezwarende) collegebeslissingen uit zijn tijd als burgemeester (het college van Terhagen gaf toen aan de stad Antwerpen een stortvergunning in de Terhaagse kleiputten).

De minister antwoordde dat het college belast is met het bekendmaken van collegebeslissingen. “Er kan dan ook bezwaarlijk worden gesteld dat dergelijke publicaties strijdig zijn met de wet en als dusdanig tot het treffen van maatregelen tegen het college van burgemeester en schepenen aanleiding zou kunnen geven”. Geen succes voor senator Egelmeers !

In de toenmalige Belgische staatsstructuur werden Vlaamse senatoren belast met een dubbelmandaat: zij werden automatisch lid van de Vlaamse Raad, de voorloper van het Vlaamse Parlement. In de archieven van de Vlaamse Raad wordt in de periode 1980 – 1981 wel een wetgevend initiatief van zijn hand gevonden.

Het gaat om “VOORSTEL VAN DECREET - van de heer I. EGELMEERS C.S. - houdende de vernieuwing van afgedankte bedrijfsruimte”. Hoewel het werd medeondertekend door een vertegenwoordiger van VLD, CVP en VU werd het voorstel geen wet.

Op de zitting van de Vlaamse Raad (waar hij in die tijd als senator van rechtswege zitting had) van 18 juni 1991 lanceerde Egelmeers een interpellatie over de bouwvergunning van een gips – pipe – line naar stortplaatsen in de Terhagen – Rumst en Boom. Het verslag luidt zo:

“De heer Egelmeers: Op 22 januari interpelleerde ik Minister Kelchtermans (CVP, minister voor leefmilieu van 18 oktober 1988 tot 21 januari 1992 in de regering Geens IV) over dezelfde aangelegenheid, dit wil zeggen het verlenen van een vergunning voor een gipsafvalstort van 25 meter hoog en 34 hectare oppervlakte en zulks voor een termijn van negen jaar. Ondertussen heeft de bestendige deputatie een vergunning gegeven. Daartegen werd beroep aangetekend. Het kwaad is geschied bij de ruilvereenkomst tussen Prayon en de provincie. Wij rekenen erop dat de Executive (later de Vlaamse Regering, n.v.d.r.) oog heeft voor het lot van duizenden mensen en de vergunning zal weigeren. (Applaus)”. Daarop verleent de voorzitter het woord aan de heer Cauwenberghs (CVP, Volksvertegenwoordiger) die zegt: Ik ga akkoord met de interpellant. Telkens opnieuw komt de streek van Rumst in een slecht daglicht. Ik steun de gemeenten die in beroep zijn gegaan tegen de beslissing van de bestendige deputatie. Ik vrees dat de bevolking heftig zal reageren als de bouwvergunning toch wordt verleend. Bij de herziening van het gewestplan werd het gebied als groengebied ingekleurd. Met de aanleg van de pipe – line zou dit groengebied opnieuw verdwijnen. Ik hoop dat de Minister deze aanvraag zal afkeuren en dat de zaak daarna definitief van de baan is. (Applaus) “

Minister L. Waltniel gaf volgend antwoord: “Dit probleem is vrij complex. De materie behoort in hoofdzaak tot de bevoegdheid van Leefmilieu. Prayon heeft vergunning gekregen voor het storten in het vroegere OTL–stort te Rumst. Deze lopen nog tot het jaar 2000. Prayon kreeg de garantie dat ze op langere termijn de put aan de Voskenshoek als stortterrein zouden kunnen gebruiken. Prayon heeft een aanvoerleiding moeten bouwen die 350 miljoen kostte. De huidige OTL – put geraakt sneller vol dan gepland. De firma moet dus volop uitkijken naar een alternatief. Dit behelst een stortvergunning en een bouwvergunning voor het wijzigen van het reliëf. Het schepencollege (van Rumst , n.v.d.r.) besloot op 26 februari 1991 tot de weigering van de bouwvergunning. Prayon Rupel ging hiertegen in beroep op 15 maart 1991 binnen de wettelijke termijn. De bestendige deputatie van de provincie Antwerpen willigde dit beroep in op 25 april 1991 in, onder voorwaarden. Op 10 juni 1991 besliste het college van burgemeester en schepenen van Rumst om tegen die vergunning in beroep te gaan Het gewestplan Antwerpen met betrekking tot het Rupelgebied werd reeds geruime tijd geleden in herziening gesteld Definitieve beslissingen zullen zowel met het herstel van de natuur als met bedrijfseconomische gegevens rekening houden. Voor de eindbeslissing in de beroepsprocedure zal een definitieve beslissing moeten worden genomen inzake de gewestplanherziening“.

Zelf schrijft Egelmeers daarover: “Zulke leerschool met rijke ervaring (hij verwijst naar zijn ervaringen als sociaal bemiddelaar en als politicus) heeft hem enorm geholpen in zijn 14 jaar tellende parlementaire loopbaan. Hij was geen gazetten-parlementair maar in de Handelingen van de Senaat vindt U hem in alle sociaal- en arbeidsrechtelijke debatten” (rugzijde van zijn essay “Rode Aarde”).

Isidore Egelmeers (foto in de archieven van de Belgische Senaat)

Omwille van zijn mandaat van senator werd Egelmeers – zoals parlementairen van andere partijen – wel uitgenodigd om lid te worden van de “Rupelcommissie”. Deze commissie werd in 1972 opgericht op initiatief van het Provinciebestuur van Antwerpen. De “deputé’s” (officieel toen bestendig afgevaardigden genoemd) Petrus Thys (CVP, député van 1974 tot 1985) en Marc Van Santfoort (BSP / SP, député van 1981 tot 1993) waren co-voorzitters. Verder namen aan de besprekingen deel: de parlementairen uit de Rupelstreek, de burgemeesters van de 5 Rupelgemeenten en de sociale partners (werkgeversorganisaties zoals het VEV en het NCMV en de 3 grote vakbonden, ACV, ABVV en ACLVB). De GOM zorgde voor ondersteuning en voor het secretariaat.

De parlementairen uit de streek waren, afhankelijk van de verkiezingsuitslagen, in de periode 1972–1999, buiten Egelmeers zelf Frans Vanderborght (CVP–senator van 1971 tot 1991), Etienne De Groot (PVV-lid van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en van de Vlaamse Raad van 1981 tot 1999) en Frans Cauwenberghs (CVP - idem van 1977 tot 1981 en van 1985 tot 1999).

In "Rode Aarde" geeft Egelmeers zijn relaas daarover: "Een begeleidingscommissie, samengesteld uit de diverse economische en politieke geledingen van de streek, werd op initiatief van de provinciale instanties opgezet In werkelijkheid had die commissie een defensieve taak uit te voeren, namelijk "het vuil van Vlaanderen en omstreken" buiten de streek te houden en dan opnieuw aan de economische omschakeling te denken ... Het had resultaat, met de medewerking van de provinciale overheid door de aankoop van gronden, kon het monsterplan van een massastort naar de vergeethoek geduwd worden. Het had inzet gevraagd van de politieke vrienden ... zij waren er in gelukt een tekst uit te werken die later als motie door de begeleidingscommissie, meerderheid tegen een kleine minderheid, zou worden aangenomen. Deze motie schreef voor dat alle stortplaatsen moesten gesloten en afgewerkt worden en er geen nieuwe stortplaatsen mochten geopend worden. Een keiharde tekst maar die men met overtuiging had verdedigd en door de overheid doen aannemen De slag tegen het monostort was gewonnen. ... Het moratorium werd geeerbiedigd, maar voor hoelang"? (p.100-101 en 108)

De Rupelcommissie formuleerde in een motie een hard standpunt dat er (kort samengevat) op neerkwam dat er in de Rupelstreek niet kon worden gestort (met een uitzondering voor bedrijven in de Rupelstreek zelf). Tal van acties hebben er toe geleid dat minister Lenssens een stortmoratorium afkondigde dat inging op 3 januari 1984. Toen ging de laatste stortplaats in de Rupelstreek dicht (met uitzondering van het vliegastort van Interescout te Schelle). Het OTL-stort dat weigerde te sluiten werd door de burgemeester van Rumst, Frans Bruynseels, verzegeld. De Gazet van Antwerpen omschreef dit als "het symbolische einde van het storttijdperk in de Rupelstreek".

Mede onder druk van gemeentebesturen en actiegroepen slaagde de Rupelcommissie erin om jarenlang dit moratorium te laten handhaven (met één notoire uitzondering, nl. het infame gipsstort van O.T.L. in Rumst).

Pogingen om in de Rupelstreek nieuwe stortplaatsen te vergunnen (bijv. voor een OVAM – superstort of een nieuwe vergunning voor een gipsstort voor Prayon of voor ALtrak Cleaning) werden vakkundig en redelijk eensgezind afgeblokt. In die context dreigde Egelmeers er in 1985 mee om met de SP de Rupelcommissie te verlaten "wanneer er zich tijdens de komende dagen geen nieuwe feiten voordoen die de Rupelstreek gunstige perspectieven bieden i.v.m. de stortproblematiek" (Het Nieuwsblad, 2 september 1985)

Op 17 juli 1987 werd op verzoek van de vakbonden een bijkomende vergadering van de Rupelcommissie samengeroepen om een advies te geven over de voorgestelde ruil van gronden tussen de overheid en Prayon Rupel. Deze ruil was volgens de voorzitter Marc Van Santfoort gekoppeld aan de komst van het Amerikaanse bedrijf Grace Silica dat in Puurs een nieuwe fabriek wilde opstarten voor zover het garanties kreeg op een langlopende overeenkomst met Prayon. Deze ruil van gronden zou in september 1987 ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Provincieraad van Antwerpen. Senator Egelmeers laat weten dat zijn partij vasthoudt aan de Stortmotie van de

Rupelcommissie en derhalve de voorgestelde ruil niet kan steunen. Op de volgende vergadering van 28 augustus 1987 vraagt de voorzitter of de aanwezigen hun standpunt willen behouden of dat zij inmiddels overtuigd zijn van de argumenten voor een nieuwe en belangrijke investering zoals door Grace voorgesteld.

Van Santfoort vindt enkel steun bij enkele bedrijfsleiders maar afwijzing bij de overgrote meerderheid van de overige leden. Daarop besluit Van Santfoort dat hij “van mening is dat de meerderheid een vergissing begaat. Hij respecteert echter de beslissing van de Rupelcommissie. In de gegeven omstandigheden is hij van oordeel dat hij niet langer de Rupelcommissie kan voorzitten. Hij geeft bijgevolg zijn ontslag”.

Senator Egelmeers (2° van links) tijdens een debat van De Rupelsociëteit over “De economische situatie van de Rupelstreek” in het Rupelhotel te Boom op donderdag 25 oktober 1979. Verder (links) Gerard Defré, burgemeester van Boom en (rechts) Robert Houthoofd, Petrus Thys en Frans Vanderborght

Van Santfoort trok uiteindelijk zijn ontslag in en stelde (in de vergaderingen van 30 oktober en 20 december 1988) voor om de Rupelcommissie te institutionaliseren in de vorm van een VZW Stichting Rupelstreek. De reacties waren overwegend afwachtend tot lauw. In de daaropvolgende jaren 1989 – 1991 stierf de Rupelcommissie een stille dood. Officieus kon de goede verstaander wel vernemen dat er diepe meningsverschillen bestonden tussen de vroegere partners over het verder te voeren beleid.

De Gazet van Antwerpen schreef op 16 december 1989 onder de titel “Rupelcommissie sterft zachte dood” het volgende: “Gistermorgen kwam op verzoek van provincieraadslid Eddy Huyghe (Rumst) de Rupelcommissie nog een keertje bijeen. Volgens voorzitter Mark Van Santfoort en zijn deputé-collega Bochman (sic, bedoeld wordt Leo Bogman, n.v.d.r.) heeft de Rupelcommissie geen reden van bestaan meer nu de structuurplanning is afgelopen. ... Om de samenwerking te

bestendigen had een werkgroep einde '88 het alternatief "Stichting Rupelstreek VZW" voorgesteld.... Rumst was de enige gemeente die politiek gunstig instemde en daarvoor effectief reeds 200.000 frank in de begroting had genoteerd...".

Tijdens zijn mandaat als senator maakte hij verschillende reizen naar China en naar de USSR (de Sovjet Unie). Vele bronnen getuigen dat hij daarover graag vertelde en daarbij nogal eens opsneed over zijn uitgebreide kennis van de Chinese keuken.

In 1991 kwam Egelmeers niet meer in aanmerking voor een mandaat in de senaat. De onenigheid en verdeeldheid in de SP – afdeling Rumst lag daaraan ongetwijfeld ten grondslag. In de senaat werd hij trouwens na de parlementsverkiezingen van 1991, als provinciaal senator, opgevolgd door Francly Van der Wildt, de nieuwe "leading lady" van de SP in Rumst.

In de senaat werd hem de titel van eresenator toegekend.
Sinds 11 oktober 1985 was hij al officier in de Leopoldsorde.

Over het werk van senator Egelmeers zijn de meningen, zoals wel vaker in de politiek, verdeeld. Maar Frans Rockelé, geboren in Terhagen op 15 november 1923, die het grootste deel van zijn leven aan de Eikenstraat in Reet woonde is formeel:

"Toen onze familie te maken kreeg met met een belangrijk probleem bij de toepassing van de sociale wetgeving heeft senator Egelmeers ons goed geholpen. Ik ben dat nooit vergeten".

In de oppositie

Over de geplande fusies van gemeenten schreef Egelmeers enkele volzinnen die zijn visie duidelijk maken: "Het was even duidelijk dat fusies van gemeenten voordelen konden geven aan een nieuwe gemeenschap, voor zover de fusie van toepassing was op een groot aantal inwoners en een naar verhouding zeer grote oppervlakte waarmee expansiemogelijkheden konden worden geschapen. Indien aan die objectieve voorwaarden niet kon voldaan worden, kon men zich terecht afvragen of met een verplichte en doorgedreven organisatie van intercommunale verenigingen geen betere resultaten zouden bereikt worden. Zulke structuur zou alleszins de verdienste hebben de eigenheid van de gemeente te behouden en de politieke machtsverhoudingen als resultaat van een democratische stemming van de kiezers in stand te houden tot wanneer het kiezerskorps er anders over zou beslissen". (Rode Aarde, blz. 19) Vanaf 1977 gingen Terhagen en Reet, erg tegen de zin van Egelmeers, op in de gefuseerde gemeente Rumst. Volgens Egelmeers was de uitslag van de BSP in Terhagen zeer goed. Hij geeft een sneer aan de beide andere deelgemeenten: "..... maar wat mij toch het meest verbaasde is de zwakke, om niet te zeggen, de slechte uitslag in de deelgemeente (Rumst, n.v.d.r.) met zulk een grote politieke geschiedenis en een lange bestuursverantwoordelijkheid. En in de derde gemeente (Reet, n.v.d.r.), de toekomstgemeente, maar wij beschikken er zelfs over geen bruggehoofd, laat staan een basisstructuur van waaruit kan gewerkt worden" (Rode Aarde, blz. 34-35).

Egelmeers gaat hier echt te kort door de bocht. In Reet had de BSP in de voorbije 6 jaar (voor het eerst) meebestuurd in een coalitie onder leiding van burgemeester Leo Peeters (CVP). De BSP leverde een schepen, eerst in de persoon van Edmond Van Opstal, later (na diens overlijden) met Alfons Van Camp. Tot in de 21^e eeuw was er in Reet een lokale werking in de socialistische beweging en waren er in Reet socialistische gemeenteraadsleden. Christine Jacobs (sp.a) uit de Kleine Paepedaelen was in de periode 2010 – 2012 zelfs schepen.

Verder schrijft Egelmeers nog: “Er volgde een gesprek met “de derde partij” (Volksbelangen, n.v.d.r.) van wie niet alle verkozenen aanwezig waren maar die er toch op aandrongen “om tot een geheel uitgewerkt voorstel te komen, de verdeling van de bestuursmandaten inbegrepen” en “(het) was ook duidelijk dat een bepaalde doelgroep met name de land- en tuinbouwers ruimschoots aan bod moest komen in het toekomstig beleid ...”. En dan komt de kat op de koord. “De vergadering werd even onderbroken. Er was een ‘njet’ van een belangrijk persoon om samen van wal te steken. Verder praten bleek totaal nutteloos te zijn, er bleef niets anders over dan de boeken toe te doen en vriendelijk afscheid te nemen” (Rode Aarde, blz. 40 – 41). Volgens Egelmeers kon de breuk enkel verklaard worden door zoetwatervrees over de opname van de gemeentelijke jongensschool (Eikenlaar) in een gefuseerde gemeenteschool, waardoor “het scholeken” zijn christelijke uitstraling zou verliezen.

En zo belandde Egelmeers met zijn partij BSP (vanaf 1978 onder de naam SP) in de oppositie. De eerste gemeenteraad op 1 januari 1977 beschreef Egelmeers zo: “De gemeenteraadsleden waren opgeroepen tegen 10 uur. De oudejaarsavond- en nachtviervers onder de raadsleden waren er niet gaarne bij. In een meerderheid met één stem moeten alle raadsleden er zijn, zelfs bij ziekte. De vers benoemde burgemeester opende plechtig de vergadering, hij gaf een zenuwachtige indruk. De verdere afhandeling van de verplichte punten verliep zonder incidenten en foutloos. De nieuwjaarszitting was dan ook vlug afgelopen. De nieuwe ploeg kon starten” (Rode Aarde, p 58 – 59).

In de gemeenteraad nam Egelmeers altijd een strategische positie in, op de hoek van de tafels, van waaruit hij zowel het college, zijn eigen fractie als de pers kon aankijken. Tijdens zijn vele, vaak langdurige tussenkomsten, viseerde hij altijd de pers, allicht in de hoop op een uitvoerige vermelding in de kranten. Hij kon zich absoluut niet verzoenen met de fusie van Terhagen met Rumst en vooral niet met Reet. Volgens hem was dat een tegennatuurlijke fusie van twee industriegemeenten met een boerendorp. Hij kapittelde voortdurend de CVP (en met name deputé Petrus Thys) als de boze geest achter het complot om de socialistische meerderheid in Terhagen te breken.

Egelmeers was een uiterst actief lid van gemeenteraad. Hij beriep zich als leider van de oppositie vaak op zijn parlementaire voorkennis om ietwat mager gemotiveerde voorstellen van het college te betwisten en – met enige regelmaat – zelfs te bestrijden bij de hogere overheid, in casu gouverneur Andries Kinsbergen.

Uit onze opzoeken blijkt dat hij in de feiten maar zeer zelden het gelijk aan zijn kant kreeg. De gouverneur verwierp de overgrote meerderheid van zijn administratieve klachten maar zoals altijd bevestigden de uitzonderingen de regel. Enig beroep van Egelmeers bij de bevoegde minister of bij de Raad van State heeft ons onderzoek niet aan het licht gebracht.

Egelmeers zetelde dus 18 jaar of 3 legislaturen (1977–1982, 1983–1988 en 1989–1994) als leider van de oppositie in de gemeenteraad van Rumst. Paul Wellekens schreef tijdens de eerste legislatuur voor verschillende kranten (o.m. Gazet van Antwerpen en Het Laatste Nieuws). Hij herinnert zich senator Egelmeers in de gemeenteraad als een gedreven politicus, een showman ook, maar toch vooral als een fanatiek socialist. Maar Walter Van Opstal, samen met Isidore Egelmeers gedurende 18 jaar in de oppositie in de gemeenteraad, oordeelt heel wat positiever. Hij zegt het zelf zo: “Door Egelmeers was een correcte man, een man van zijn woord. Als de meerderheid een probleem had omwille van een zieke collega was hij altijd akkoord dat één van ons zich onthield. Hij was vrijmetselaar en in die geest gedroeg hij zich zeer verdraagzaam ten opzichte van zijn medeburgers.

4 leden van Volksbelangen, samen met CVP-voorzitter Eddy Huyghe (achteraan links) en inspecteur van politie Frans Huybs (achteraan rechts) in het publiek tijdens een gemeenteraad in februari 1983 waar de meerderheid afwezig bleef

Hij was uiteraard een beroepspolitieker, hij had meer ervaring qua spreken in het openbaar dan wie dan ook van ons, hij kende zijn dossiers en kon ons standpunt duidelijk overbrengen, kortom hij was een goed woordvoerder. “En Jan Van Grinderbeek, toen als diensthoofd in dienst bij het gemeentebestuur van Rumst, zegt daarover: “Egelmeers viel mij, na mijn benoeming in 1982, tijdens de zittingen van de gemeenteraad op; hij was welbespraakt en durfde het woord nemen zonder de voorzitter daarin te kennen.... Egelmeers had wel charisma maar op de buitenwereld kwam hij eerder over als een koele kikker”.

Vooraf tijdens de 2^e legislatuur (1983 – 1988) speelde Egelmeers een hoofdrol. De meerderheid was nipt (12 tegen 11 raadsleden) en het college kwam verbaal niet altijd even sterk uit de hoek. Bij het begin van de bestuursperiode nam het bij CVP verkozen raadslid Frida Van Aken (CVP) ontslag uit de gemeenteraad om voorzitter te worden van het OCMW. Egelmeers beweerde dat zij niet meer in de gemeenteraad kon zetelen na kennisname door de raad van haar ontslagbrief. Daarop verliet de voltallige oppositie de raad vooraleer eerste opvolger Johnny Leemans de eed als gemeenteraadslid kon afleggen. Egelmeers diende klacht in bij gouverneur Kinsbergen en bracht daardoor de meerderheid in nauwe schoentjes.

Het college organiseerde – in afwachting van een beslissing – geen gemeenteraad. Daarop riep de oppositie bij herhaling zelf de gemeenteraad samen, waar de meerderheid systematisch afwezig bleef. Isidore Egelmeers zat die gemeenteraden als gemeenteraadslid met de meeste anciënniteit (zie bijlage 1) voor.

Op de gemeenteraden van 10 en 16 februari 1983 diende de dienstdoende voorzitter vast te stellen dat er onvoldoende raadsleden aanwezig waren om geldig te kunnen vergaderen. Zodra voor de derde maal vergaderd werd, op 22 februari, kon de raad beslissingen nemen.

Op de agenda plaatsten zowel SP als Volksbelangen punten zoals:

- Wijziging van de samenstelling van het beheersorgaan van de gemeentelijk bibliotheek (3 mandaten voor de SP in plaats van 2) (SP)
- Interpellatie over ongepast gedrag van een onderwijzer in de gemeenteschool (SP)
- Interpellatie over het heropenen van de stortplaatsen in Rumst (SP)
- Voorstel om over te gaan tot onteigening van de kleiuit van de steenfabrieken Landuyt, nu eigendom van NV Prayon (VB)
- Beslissing tot het verzenden van een telegram als protest tegen de benoeming van “de Vlaamsonkundige Happart tot burgemeester van Voeren” (VB).

Ook op de gemeenteraad van 14 juni 1983 bleef de meerderheid afwezig. Egelmeers stelde vast dat de raad niet in aantal was om rechtsgeldig te kunnen vergaderen. Daarop protesteerde Astère Devrieze tegen de afwezigheid van de meerderheid maar verklaarde zelf afstand te doen van enige zitpenning. Egelmeers gaf de secretaris instructies om te acteren wie aanwezig was en wenste dat de zitpenningen aan de aanwezigen zouden worden betaald.

De gouverneur gaf Egelmeers in verband met de eedaflegging van Leemans ongelijk. Maar op een volgende gemeenteraad liet de meerderheid “voor alle zekerheid” opvolgend raadslid Johnny Leemans, een dorpsgenoot van Egelmeers, de eed opnieuw afleggen.

Egelmeers kwam in elke gemeenteraad scherp tussen over tal van onderwerpen. Enkele voorbeelden:

- Een gemeenteraad in 1983: voorstel tot aankoop van een bibliobus (voorstel verworpen)
- In de gemeenteraad van maart 1987 verzette Egelmeers zich tegen het voorstel van burgemeester Van Den Eede voor een nieuwe gemeentevlag en een gemeentewapen omdat de kleur “groen” (uit de vlag van Terhagen) er niet in voorkwam (voorstel toch goedgekeurd)
- In de gemeenteraad van februari 1988 stelde Egelmeers voor om een “Interkommunale voor Socio-Economische Ontwikkeling van de Rupelstreek” op te richten. Volgens Het Nieuwblad van 19 maart 1988 zei Egelmeers op de raad: “Komt de Interkommunale er niet, dan zijn Rumst en Terhagen reddeloos verloren”. De gemeenteraad keurde het voorstel unaniem goed.
- Op de gemeenteraad van december 1988 verzette Egelmeers zich tegen het voorstel van begroting omdat, volgens hem, er in Reet weer meer openbare werken werden gepland dan in Rumst en Terhagen
- Op de gemeenteraad van maart 1989 lichtte raadslid Luc Beghin (CVP) de plannen van het OCMW voor de bouw van service - flats in Terhagen toe. De Gazet van Antwerpen rapporteerde dat senator Egelmeers scherpe kritiek had op deze bouwplannen. Het zei letterlijk: “Deze structuur van huisvesting voldoet niet aan de behoeften van de Terhaagse gemeenschap”.
- Op de gemeenteraad van december 1989 verzette Egelmeers zich fel tegen een initiatief voor de bouw van bruggen over de Nete en de Dijle. Hij zei toen: “De meerderheid maakt zich belachelijk. Jullie voorstel is een echt schandaal. Jullie zijn niet eens bevoegd. De uitgaven hiervoor zijn onverantwoord en worden in geen geval goedgekeurd door de hogere overheid”. Leo Lauriks, (toen CVP – voorzitter) herinnert zich dat hij werd aangesproken door een medewerker van SP – voorzitter Frank Vandenbroucke met de mededeling dat er vanuit de gemeente Rumst verzet was gerezen tegen deze bruggen. Uiteindelijk bleek dat Egelmeers via zijn contacten op het kabinet dit project probeerde te kelderen.
- Op de gemeenteraad van augustus 1990 vroeg Egelmeers zich af of de restauratie van de H. Maria Magdalenakerk in Reet “met een kostprijs van meer dan 100 miljoen” wel nodig was; zijn partijgenoten uit Rumst en Reet waren het, bij monde van (Walter) Van Opstal, niet eens met hun kameraad uit Terhagen en zij keurden het restauratiedossier “omwille van de cultuurhistorische waarde van het gebouw” wel goed

- In de gemeenteraad van januari 1991 vroeg Egelmeers om een subsidie in te schrijven voor de Oudervereniging voor de Moraal en voor het Humanistisch Vrijzinnig Vormingswerk
- Op de gemeenteraad van november 1991 omschreef Egelmeers het project van de serviceflats, nu toegelicht door OCMW – voorzitter Jeannine Van Cauwenbergh, als een prestigekwestie. “Nu worden de bejaarden in een soort getto bij elkaar geplaatst in serviceflats en daarenboven zullen de 50 flats niet eens volzet geraken ...”.
- In 1994 kondigde hij een voorstel aan dat de meerderheid niet zou kunnen wegstemmen. In een volgende gemeenteraad stelde Egelmeers voor dat de gemeente lid zou worden van een intercommunale. De meerderheid keurde – tot zijn grote verbazing – de aansluiting bij IVCA zonder veel commentaar goed. IVCA (Intercommunale Vereniging voor Crematie Antwerpen, nu Pontes, gesticht in 1978) beschikte sinds 1981 in Wilrijk over een crematorium. Egelmeers had de geschiedenis hier aan zijn kant maar hij verkeek zich op het maatschappelijk draagvlak dat toen al bestond voor crematie, ook binnen de christelijke gemeenschap.

Gemeenteraad zonder meerderheid: vooraan dienstdoende voorzitter Isidore Egelmeers, bijgestaan door gemeentesecretaris Edward Van Boxem, rechts de SP-fractie en op de voorgrond de Volksbelangen, met (v.l.n.r.) Aster Devrieze, Jef Wijckmans en Staf Vermeylen

Alleen over de strijd tegen de stortproblemen in de gemeente (OTL, Bruda, Aswebo, OVAM-superstort, Eternit-stort, stort van de stad Antwerpen, cyanide – storten, ...) was er over alle partijgrenzen heen, op details na, grote overeenstemming. Als senator en lid van de Rupelcommissie werd Egelmeers dan uitgenodigd om deel te nemen aan belangrijke besprekingen op het gemeentehuis, bijv. wanneer minister Theo Kelchtermans, bevoegd voor milieuvergunningen daar op bezoek was.

Of hij inhoudelijk gelijk had of niet, zijn toon was vaak combattief en polemiserend. Zo sprak hij vrij systematisch de eerste burgemeester van de gemeente, Frans Bruynseels, aan als "Sooi" en "buschauffeurke". Bruynseels liet dat niet over zich gaan en noemde Egelmeers daarop nogal consequent "senateurke" (na de gemeenteraad, op café, zelfs "senateurke van mijn voeten").

Maar Egelmeers kon ook geëmotioneerd uit de hoek komen. Zo verweet hij het college en de meerderheid in 1986 en opnieuw, tijdens de onderwijscrisis in 1990 – 1992, partijdigheid en bevoordeling van het vrij (katholiek) onderwijs ten opzichte van het gemeentelijk onderwijs dat zijn voorkeur genoot. Hij sprak dan, duidelijk vertederd, over hoe hij met bewondering had gekeken naar de klasjes in de kleuterschool van Terhagen waar kinderen van elke huiskleur, afkomstig uit vele landen, samen in de rij stonden.

Burgemeester Francis Van Den Eede, geflankeerd door senator Isidore Egelmeers en schep Frans De Herdt

Jeannine van Cauwenbergh zegt over deze periode (1977 – 1983) het volgende:
"De gemeenteraden duurden toen nogal lang, soms tot na middernacht. Senator Egelmeers had commentaar op bijna alle agendapunten van het college van

burgemeester en schepenen. Hij sprak mij, en ook de andere vrouwen in de raad, altijd aan met het epitheton “madammeke“. De eerste keer schrok ik daarvan en was ik nogal geïntimideerd. Maar nadien liet ik het zonder verpinken over mij gaan om mij te beperken tot een inhoudelijk antwoord. Ik kreeg dan zelden of nooit een repliek”.

Maar ook de CVP liet zich in de campagne gelden. Zo publiceerde de CVP-Nieuwsbrief van oktober 1988 (net voor de gemeenteraadsverkiezingen dus) een pamflet met daarin de afwezigheden in de gemeenteraad. Egelmeers werd daar aangemerkt als kampioen met 5 afwezigheden en 4 keer “vertrokken voor het einde van de vergadering”.

Egelmeers behaalde bij de gemeenteraadsverkiezingen volgende resultaten:

1976 – BSP – 1^e plaats – 545 stemmen

1982 – SP – 1^e plaats – 515 stemmen

1988 – SP – 1^e plaats – 357 stemmen

1994 – Sociaal Democraten – lijstduwer – 87 stemmen.

Voor Egelmeers waren de verkiezingen van 1994 een heus debacle. Hij werd, samen met verschillende medestanders, uitgesloten uit de partij. Daarenboven werd hij niet herkozen in de gemeenteraad en ten slotte kwam de SP, met nog maar 5 verkozenen, voor het eerst sinds de fusie in de meerderheid. De SP vormde een coalitie met de CVP, met 10 gemeenteraadsleden. In deze nieuwe coalitie werd Francy Van der Wildt, zijn opvolgster als senator, eerste schepen. En Luc Carsauw, een neef van Isidoor Rypens, werd toen voorzitter van het OCMW.

Conflict en afscheid van het politieke leven

Na de verkiezingen van 1988 bleef de SP in de Rumstse gemeenteraad in de oppositie. In eigen kring kreeg Egelmeers het verwijt te horen dat zijn onverzettelijke en onverzoenlijke houding in de gemeenteraad eerst en nadien tijdens de onderhandelingen op uitnodiging van de CVP, de SP veroordeeld hadden tot 18 jaar van stervende oppositie. Egelmeers verwierp deze stelling en stelde dat hij alleen, als senator, gewapend was om de CVP te verslaan.

In de bestuursperiode 1989–1994 kwam het tot een openlijk conflict in de gemeenteraad. Zoals altijd eiste Egelmeers het alleenrecht op om namens zijn partij in de gemeenteraad het standpunt van de SP uit te leggen. Het nieuwe SP-raadslid Eric Verrept, lector aan de VUB, kon zich daar niet in vinden. Daarenboven kozen een aantal raadsleden voor een constructieve oppositie, eerder dan de systematische afwijzing van elk voorstel van de meerderheid zoals Egelmeers voorstond.

Ten slotte verbrak Egelmeers op de gemeenteraad van januari 1989 de eensgezindheid binnen de gemeenteraad over de stortproblematiek waarvan alle partijen, tot dan altijd unaniem, erkenden dat ze elke vooruitgang van de gemeente in de weg stond.

Tijdens dezelfde gemeenteraad liet raadslid Jozef Wijckmans weten dat hij voor de verkiezing van de eerste schepen gestemd had met een blauw potlood in plaats van met het gebruikelijke rode potlood. Werner Smeuninckx noteerde in Het Nieuwsblad van 22 februari 1989: "Gouverneur verwerpt klacht Egelmeers" en "Egelmeers meende dat het geheime karakter van de stemming geschonden was. De gouverneur gaat niet akkoord met de SP-fractie-leider".

Dit alles leidde uiteindelijk in de gemeenteraad van juni 1989 tot een open breuk. Werner Smeuninckx beschreef in Het Nieuwsblad (14 juli 1989) het probleem als volgt: "Volgens doorgaans goed ingelichte bron is het dispuut terug te brengen tot een generatieconflict en spitst het zich toe op de figuren Egelmeers en Verrept, die beiden enkele aanhangers hebben binnen de fractie". Weer in Het Nieuwsblad gaf ook Richard Van der Auwera, een medestander van Egelmeers op 15 januari 1992 zijn visie: "De vraag stelt zich nu in hoeverre Verrept, Van der Wildt en Claes nog socialist zijn en wat de vrijzinnige gemeenschap denkt van hun stemgedrag waarmee ze telkens weer de CVP steunen".

Er vormden zich twee socialistische groepen, de ene rond Egelmeers (SP-Reet-Terhagen) en de andere rond Verrept (SP-Rumst). Beide kampen zochten bondgenoten op het bovenlokale vlak. Er werden verzoeningsvergaderingen belegd, o.m. onder leiding van Pedro Beckers, secretaris van de SP-federatie Antwerpen. Toen daaruit geen oplossing kwam eiste SP-Rumst het ontslag van Isidore Egelmeers en zijn medestanders. In september 1993 besliste het hoofdbestuur van de SP-federatie Antwerpen om de gemeenteraadsleden Egelmeers, Van Opstal en Franckaert en de OCMW-raadsleden Van der Auwera en Ceuppens uit te sluiten uit de partij.

Het Nieuwsblad schreef daarover op 3 september 1993 het volgende:

"Gewezen senator Isidore Egelmeers mag zich niet langer SP-er noemen. De SP-federatie Antwerpen heeft hem geschrappt. Hetzelfde lot is een 15-tal andere (gewezen) bestuursleden van de SP-kernen Reet en Terhagen beschoren. Onder hen de gemeenteraadsleden Van Opstal en Franckaert en de OCMW-raadsleden Van der Auwera en Ceuppens. Zij waren niet uitgenodigd op de vergadering die de SP-gisteravond organiseerde in het Volkshuis in Terhagen want daar waren alleen partijleden welkom. Isidoor Rypens was er wel".

Tot het einde van de legislatuur zetelden de beide SP-fracties onverzoend en onverzoenbaar in de gemeenteraad van Rumst.

Inmiddels was er ook een breuk gekomen in de meerderheid van CVP en Agalev. De CVP van voorzitter Leo Lauriks nodigde in 1993 drie groepen uit om met een delegatie van 4 personen een mogelijke samenwerking te bespreken. Naast Volksbelangen en SP-Rumst was dat SP Terhagen-Reet. Egelmeers liet weten dat hij alleen wou komen. Lauriks antwoordde dat er dan geen gesprek mogelijk was. Egelmeers bond in en kwam met een delegatie naar de besprekingen. Leo Lauriks zegt daarover: "Daar, in Home Van der Taelen aan de Vissersstraat, verbood hij de leden van zijn delegatie

om te spreken. Hij verbood zelfs zijn collega – gemeenteraadsleden om te antwoorden op vragen die aan hen werden gesteld.

Het resultaat van dergelijke bespreking laat zich raden“. Na deze besprekingen besliste de CVP om met SP–Rumst een alternatieve meerderheid te vormen. Deze samenwerking zou later, na de gemeenteraadsverkiezingen van 1994, leiden tot de vorming van een meerderheid CVP–SP onder de leiding van burgemeester Francis Van Den Eede.

Egelmeers zette zijn strijd voort en publiceerde bus-aan-bus bladen onder de naam “Morgenrood“ en ledenbladen met de titel “Kontakt“. Hij kwam in 1994 op met een eigen lijst “Sociaal Democraten“. Deze lijst voerde campagne, enerzijds bij het grote publiek, anderzijds bij de leden van de SP–kernen van Terhagen en van Reet. Het programma vermeldde zeer summier “belastingen verlichten, ... veiligheid van de burgers, gemeentelijk onderwijs voor beide geslachten, oplossingen voor de verkeershinder, oplossingen voor het afvalprobleem en een verantwoorde sociale huisvesting“. De campagne had weinig succes en de lijst SD haalde slechts 235 stemmen en geen verkozenen. Daardoor kwam er in december 1994 een einde aan de politieke carrière van Isidore Egelmeers en zijn medestanders.

De kandidaten van SD bij de verkiezingen in 1994, (v.l.n.r.) Isidore Egelmeers, Walter Van Opstal, Diana Celis, François Jacobs en Richard Van der Auwera

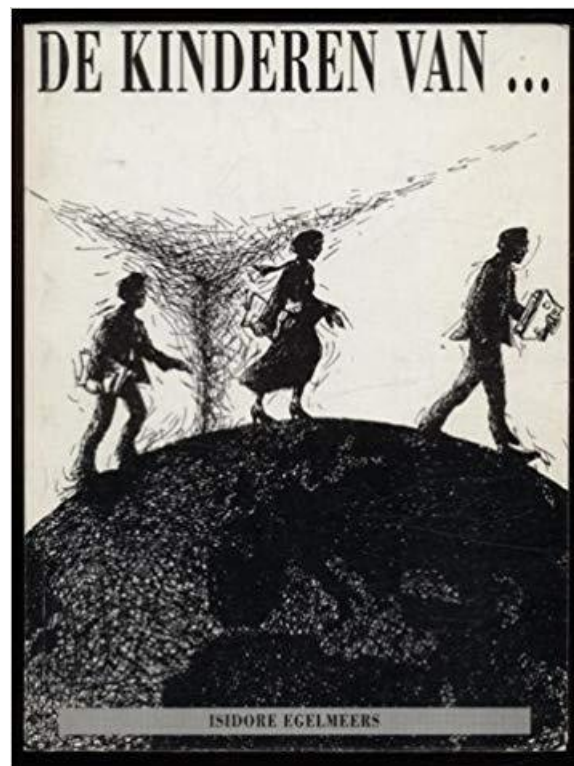
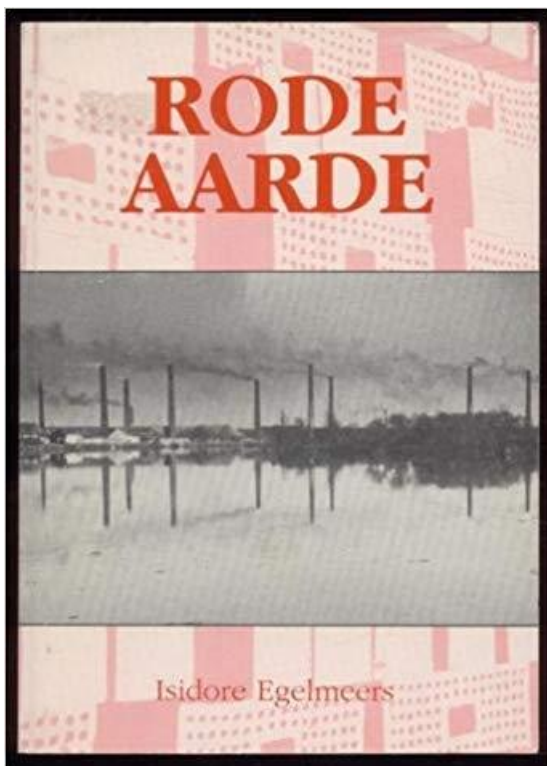
Een leven buiten de politiek ?

Terhagenaars die hem persoonlijk kenden getuigen over het feit dat Isidore Egelmeers, als hij niet over politiek sprak, best een aimabel mens was met een goed

gevoel voor humor. Dat kan misschien ook blijken uit de twee boeken die hij schreef en in 1993 en 1994 uitgaf.

In 1993 verscheen zijn essay "Rode Aarde". Het boek heeft de vorm van een sleutelroman waar de situaties, voor wie vertrouwd is met de plaatselijke toestanden, zeer herkenbaar zijn. Er zijn dialogen tussen Fay, een politica uit Terhagen (waarin Willy De Herdt Fanny meent te herkennen), Max, haar oudere raadgever (volgens dezelfde bron Willy Calewaert, minister en mentor van Egelmeers) en Fil, een bevriend kunstenaar (wellicht Remy Cornelissen).

Er wordt een beeld opgeroepen van de politieke en economische problemen in de Rupelstreek. Bij herhaling komen in de uitweidingen "de dada's" van de politicus Egelmeers aan bod. Af en toe is dat op de hoogdravende toon die ook eigen was aan zijn tussenkomsten in de gemeenteraad. Zijn visie op Terhagen, de gemeente Rumst en de Rupelstreek schreef hij neer in enkele woorden: "Reconversie ... was een "must" om de kwijnende streek te redden. Van haar geschiedenis en de heroïsche sociale strijd konden de mensen niet leven" (Rode Aarde, p 64).

Verder verwijt hij zijn politieke medestanders in de gemeente Rumst af en toe naïviteit of kortzichtigheid. Maar vooral bovenlokale politici, ook van de BSP / SP moeten het ontgelden. De leden van de Bestendige Deputatie van Antwerpen, meest nog SP-er Marc Van Santfoort (bestendig afgevaardigde van november 1981 tot december 1993), worden bijna letterlijk beschuldigd van alles wat slecht is (o.m. in verband met hun standpunt over Prayon en Grace Silica). De auteur rekent, in de traditie van

Terhagenaar Piet Van Aken in diens roman “de blinde spiegel“, af met zijn vroegere medestanders.

Maar auteur Egelmeers vermeldde af en toe (in de uitweidingen) zijn persoonlijke stokpaardjes, bijv. de zorg voor beschaafde omgangsvormen, aandacht voor correct taalgebruik, een visie op de artistieke expressie, En verder besteedde de auteur natuurlijk aandacht aan lokale problemen, bijv. de noodzaak van technische ingrepen om de inwoners van Terhagen te beschermen tegen overstromingen, maar vooral aan de nood tot samenwerking in een bovengemeentelijke overlegstructuur (zonder fusie van gemeenten) voor de reconversie van de streek na de sluiting van de steenbakkerijen, de scheepswerven en de “sloefenfabrieken”.

En er klinkt enige bitterheid door in zijn woorden als hij (over de periode 1977–1982 in de gemeenteraad van Rumst) schrijft: “De meerderheid drong haar wil op.... Sterke figuren zaten er niet tussen, wel enkele volksvrienden en dat mag niet onderschat worden ... in de lokale politiek. De democratische regels om verkozen te worden hielden geen rekening met redenaarstalent, zin voor humor, dossierkennis, vastberadenheid en integriteit“ (Rode Aarde, p 69).

Isidore Egelmeers (links geflankeerd door drukker - uitgever Julien Van Rompaey van drukkerij Vita) stelt bij drukkerij Vita zijn tweede boek voor. In dezelfde publicatie leggen Jos Smits, directeur van de Kleine Landeigendommen en schep Eddy Huyghe, bevoegd voor wonen, de eerste steen voor de bouw van 12 eengezinswoningen aan de Populierenlaan

Gazet Van Antwerpen citeerde Egelmeers zelf bij de persvoorstelling als volgt: “Ik heb mijn boek beëindigd in het jaar 1991 en het happy end van het ministerieel ‘njet’ voor het gipsstort in Terhagen, kon ik toen niet voorzien” (Gazet van Antwerpen, 21 april 1993). Het boek was te koop in de boekhandel tegen de prijs van 390 frank.

In 1994 kreeg Egelmeers de jaarlijkse Cultuurprijs voor zijn essay “Rode Aarde“. De jury, onder leiding van cultuurraadvoorzitter Bruno Struyf, roemde de moed van de schrijver om een roman op te zetten waarin hij zijn persoonlijk engagement legt (Koerier, 14 september 1994). Na zijn vertrek uit de politiek verliet hij in 2003 zijn geboortedorp Terhagen. Hij ging naar Keerbergen waar zijn familie woonde. Hij overleed te Leuven op 22 november 2018. Overeenkomstig zijn overtuiging – Egelmeers was vrijzinnig en bekende zich tot de Loge - en zijn expliciete wens werd zijn lichaam aan de wetenschap geschonken.

Schepen Eddy Huyghe vroeg aan de voorzitter van de gemeenteraad, toen Jurgen Callaerts (N-VA), om de vroegere senator en burgemeester van Terhagen bij het begin van de gemeenteraadszitting van december 2018 te eren door, rechtstaand, één minuut stilte in acht te nemen.

Isidore Egelmeers op latere leeftijd

* Deze tekst werd geschreven na het overlijden van Isidore Egelmeers. Het is daarom een niet - geautoriseerde biografie.

Auteurs:

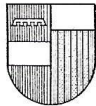
*Jan Van Grinderbeek
Eddy Huyghe*

Bijlage: rangorde der raadsleden, opgemaakt in 1988

Provincie ANTWERPEN

Arrondissement ANTWERPEN

GEMEENTE

RUMST

VOLG NR	NAMEN EN VOORNAMEN VAN DE RAADSLEDEN	DATUM IN DIENSTTREDING *	AANTAL BEKOMEN STEMMEN *
1	EGELMEERS Isidore	02.01.77	3.011
2	RYPENS Isidoor	02.01.77	3.011
3	VAN OPSTAL Walter	02.01.77	3.011
4	DEVRIEZE Aster	02.01.77	1.104
5	DE HERDT Frans	02.01.77	438
6	VAN DEN EEDE François	02.01.77	336
7	VAN SANTFOORT Frans	02.01.77	285
8	THIJS Edgar	06.01.83	531
9	HERREMANS Louis	06.01.83	336
10	WIJCKMANS Jozef	06.01.83	288
11	FRANCKAERT Freddy	06.01.83	128
12	LAMBRECHTS Edmond	13.03.86	197
13	LAMBERTS Michel	02.12.87	71
14	HUYGHE Eddy	-	3.832
15	VERREPT Eric	-	2.317
16	VAN DER WILDT François	-	2.163
17	SCHROEVEN Joos	-	367
18	VERMYLEN Lea	-	343
19	BEGHIN Luc	-	246
20	DE BRUYN Marleen	-	244
21	VINGERHOETS Rita	-	241
22	VAN DER TAELEN Anne	-	182
23	MARCKX Luc	-	89

*

Uit de geest van de onderrichtingen dient opgemaakt te worden dat met "eerste indiensttreding" bedoeld wordt de periode die aanvangt sedert het ontstaan van de gefusioneerde gemeente .

Deze zienswijze wordt eveneens gedeeld door het provinciebestuur van Antwerpen.

*

Het aantal stemmen (naamstemmen + lijststemmen) is gerekend vanaf de eerste verkiezing sedert het ontstaan van de fusiegemeente.